

Ed.

121. Frumvarp

til laga um sóknargjöld.

Flutningsmenn: Jósef Björnsson, Steingr. Jónsson, Aug. Flygenring.

I. Um prestsgjald.

1. gr.

Preststiund af fasteign og lausafé, offur, lausamannsgjald, lambsfóður og dagsverk, skal afnumið frá fardögum 1909.

2. gr.

Hver maður 15 ára eða eldri, er telst til þjóðkirkjunnar, hvort heldur er karl eða kona, og í hvaða stöðu sem er, skal greiða gjald í prestslaunasjóð 1 kr. 50 aura á ári.

Til þjóðkirkjunnar teljast allir þeir, sem ekki eru í einhverju kirkjufélagi utan þjóðkirkjunnar, því er prest hefir eða forstöðumann, er fengið hefir konunglega staðfestingu.

3. gr.

Eindagi gjalds þessa er 15. október ár hvert, fyrir það fardagaár, sem er að liða, og skal það greitt í peningum. Sóknarnefndir innheimta gjaldið í fyrsta skifti árið 1909, og fá þær 6% af upphæðinni í innheimtulaun. Um reikningskil fyrir gjaldi þessu fer eftir lögum 16. nóvbr. 1907 um laun sóknarpresta.

II. Um kirkjugjald.

4. gr.

Kirkjutíund af fasteign og lausafé, kirkjugjald af húsum, ljóstollur, lausamannsgjald, legkaup og skilduvinna sóknarmanna við kirkjubyggingu, skal afnumið frá fardögum 1909.

5. gr.

Í sóknum, þar sem söfnuður hefir tekið að sér umsjón og fjárhald kirkju, skal frá sama tíma afnumin niðurföfnun kostnaðar við kirkjusöng samkvæmt lögum 22. maí 1890 um stjórn safnaðarmála, niðurföfnun kostnaðar til kirkjugarða-samkvæmt lögum 8. nóvbr. 1901 um kirkjugarða og viðhald þeirra, niðurföfnun kostnaðar við prestskosningu samkvæmt lögum 16. nóvbr. 1907 um veitingu presta-kalla, og niðurföfnun á borgun til safnaðarfulltrúa samkvæmt lögum 16. nóvbr 1907 um skipun sóknarnefnda og héraðsnefnda.

Allan þann kostnað, er hér ræðir um, skal greiða úr sjóði sóknarkirkjunnar. Ef kostnaðurinn hvílir á fleiri kirkjum eða sóknum í sameiningu, skal honum skift niður á þær eftir tölu safnaðarlima í hverri kirkjusókn, þeirra sem eru fullra 15 ára að aldri.

Í þeim sóknum, þar sem söfnuður hefir eigi á hendi umsjón og fjárhald kirkju, skal öllum þeim kostnaði, sem um er rætt í þessari grein, jafnað niður á þann hátt, að sama gjald komi á hvern safnaðarlim, sem er 15 ára eða eldri.

6. gr.

Hver maður í þjóðkirkjunni, sem er 15 ára eða eldri, hvort heldur er karl eða kona og í hvaða stöðu sem er, skal greiða gjald til kirkju þeirrar, er hann á sókn að, 75 aura á ári.

Nú hefir söfnuður á hendi umsjón og fjárhald kirkju, og má sóknarnefnd þá með jákvæði lögmeats safnaðarfundar og samþykki héraðsfundar hækka og lækka kirkjugjöld fyrir eitt ár í senn eða um tiltekið árabíl.

7. gr.

Í þeim sóknum, þar sem söfnuður hefir ekki tekið að sér umsjón og fjárhald kirkju, er landstjórninni veitt heimild til að ákveða kirkjugjald þannig, að það, miðað við tölu allra safnaðarlima, er náð hafa 15 ára aldri 1. janúar 1909, nemi minst jafn mikilli upphæð og allar sóknartekjur kirkjunnar hafa numið að meðaltali um 10 ár, 1899—1909.

Áður en kirkjugjald er þannig ákveðið, skal leita yfirlýsingar kirkjuforráðanda og sóknarnefndar um, hvort þess sé æskt, að hinu lögskipaða kirkjugjaldi (sbr. 6. gr.) sé breytt á þennan hátt. Auglýsing um hið ákveðna kirkjugjald í hverri sókn skal birt í A-deild Stjórnartíðindanna.

8. gr.

Eindagi á kirkjugjaldi er 15. október ár hvert, fyrir það fardagaár, sem er að liða. Skal það greitt í peningum, og innheimt í fyrsta sinn árið 1909. Í þeim sóknum, þar sem söfnuður hefir á hendi umsjón og fjárhald kirkju, skulu sóknarnefndir innheimta gjaldið, og fá þær 6% af upphæðinni í innheimtulaun. Í öðrum sóknum greiðist gjald þetta forráðamanni kirkjunnar. Þó má hann fela sóknarnefnd innheimtuna gegn 6% innheimtulauna.

III. Almenn ákvæði.

9. gr.

Sóknargjald til prests og kirkju og niðurjöfnunargjald í safnaðarþarfi skal hver heimilisráðandi leggja fram fyrir þá, sem lögheimili eiga hjá honum, en hann á rétt til endurgjalds hjá öðrum en þeim, sem hann á fram að færa að lögum. Fyrir þá, sem eru á sveitarframfæri, getur húsráðandi krafist endurgjalds úr sveitarsjóði.

10 gr.

Presti og hreppstjóra eða bæjarfógeta í kaupstöðum er skylt að láta sóknarnefnd í té skýrslur þær, er hún þarf að nota við útreikning og innheimtu sóknargjalda. Aldurstakmark gjaldskyldra manna samkvæmt lögum þessum skal miðað við eindaga gjaldanna.

11. gr.

Prestar þeir, sem taka laun eftir eldri ákvæðum, en lögum 16. nóvbr. 1907 um laun sóknarpresta, skulu fá uppbót úr prestlaunasjóði, svo að jafngildi sóknartekjunum eftir síðasta 10 ára meðaltali þeirra frá 1899—1909, að frádregnum innheimtulaunum 6^o/_o.

12. gr.

Með lögum þessum er úr gildi numin:

Reglugjörð 17. júlí 1782 um tekjur presta og kirkna.

Lög 27. febr. 1878 um kirkjutíund í Reykjavíkurlögsagnarumdæmi.

Lög 19. septbr. 1879 um kirkjugjald af húsum, og lög 2. oktbr. 1891 um breyting á tédum lögum.

Lög 3. apríl 1900 um greiðslu dagsverks, offurs, lambsfóðurs og lausamannsgjalds til prests og ljóstolls og lausamannsgjöld til kirkju.

12.—16. gr. laga 16. nóv. 1907 um laun sóknarpresta.

5. gr. laga 16. nóvbr. 1907 um umsjón og fjárhald kirkna.

Ennfremur eru afnumin öll ákvæði eldri laga, er koma í bága við lög þessi.